

Sammandrag utaf moraliska
lust-spelet Secten. =Anon=.
Stockholm, tryckt hos...

Envallsson, Carl Magnus,

1700-1829 81 Fb Br.

ENVALLSSON, CV. Ex. B.

Via L.
Dron
Kvati

Sammandrag

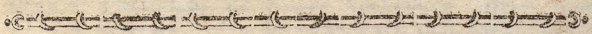
Uraf

Moraliska Lust-Spelet

SECRETEN.

Ride si sapiis.

MARTIAL.

Stockholm,

Tryckt hos CARL STOLPE, 1782.

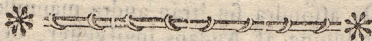
P E R S O N E R.

ARISTE,	H:rr LINDSCHOUG.
RÖLLE, en Slagtare.	Herr M. BONNE.
EN HÖKARE.	H:rr SÓDERBERG.
MAD. GRÅSIDA, des's Hustru.	M:lle FERNLUND.
BEATA, deras Dotter.	Fru BERLIN.
LÅDERBAS, en Sadelmakare.	Herr LJUNGGREN.
MAD. RYSSOLJA, des's Hustru.	M:lle ÅKERBERG.
PHILIP, deras Son.	Herr KJÖHN.
FRIPON.	Herr LUNDBERG.
EN SOTARE.	Herr SCHEIDERMAN.
KARLAR och QVINFOLK.	

Theatren föreställer en Sal hos Hökarn.

En enfaldig Hökare, en urfinnig Sadelmakare och en dum Slagtare äro förförde af en skenhelig Bedragare. De afsondra sig ifrån andra människor under en fänig inbildning af Andans ingifvelser, och med et fräckt skrymteri, hvilket de ofta röja igenom sina orimliga grundsatser och samvetsslösa tänkelätt. Någon fansning synes väl en gång visa sig, i synnerhet hos Hökaren, men den förqväfves strax af svärmeri och tanatisme. *Ariste*, en förnuftig och uplyst Man, söker väl, at bringa dem ifrån sina vilfarelser, men de drifva honom ifrån sig uti sin enthousiasme. *Beata* och *Philip*, som älska hvarandra, äro icke väl kunnige om deras föräldrars galenskaper, hvarföre deras action är en blandning af ovisshet och fruktan, som äfven en gång förvandlas til misförstånd, af några illa fattade ord, hvilka Hökarn fällt i åtankan af en inbillad omvändelse, som Sadelmakarn trodt sig vunnit på *Philip*. *Fripon*, sjelfva förföraren, inkommer först en gång, i tanka at träffa några af sina bedragne, men då han befinner sig ensam, röjer han sin gudlöshet med et föraktligt åtlöje öfver de enfaldiga, och med yppandet af sin föresats, at narra Slagtarn at tråda i en säck och prädika, inknuten uti densamma til halsen, medan han stjal bort des penningar och rymmer sin kos. Vid *Beatas* ankomst drar denne skälmen sig undan, då hennes Mor inkommer, som under skenheligheten förräder sin hemliga vänskap med *Fripon*, och stämplingar med honom emot sin Man, som om morgonen slagit henne sedan han nyss gjordt bön, och i hemlighet söker at ställa sig in hos Sadelmakarns Hustru, hvilken åter i början inkommer och i hast förvandlar sin fromhet i arghet at tukta och tråta öfver sin Man. Efter desä och flera variationer, begynna de ändteligen at forsamlas, då *Fripon* verkligen narrar, icke allenast Slagtarn, utan äfven Hökarn och Sadelmakarn at iklåda sig hvar sin säck, den han drar til om halsen på dem, och under föregifvande af en hemlig kallelse til några mirakel, lämnar desä tre i sina säckar fram

fram på Theatren. De öfrige sitta imedlertid på sina
bänkar, och *Fripön* får knapt gå ut, förrän den för-
menta *Andan* faller på dem, och de begynna efter
hvarandra på en gång at prata sina dårskaper.

XXII Scenen.

Rölte.

Andan säger mig
förunderliga saker,
som vi efter denna
stunden få förnimma.
Hör på mina vänner:
(*Slår ner hufvudet med
illyckta ögon.*) Jag
ser vår vän *Fripön*
bortföras af tvänne
Andar. - Min hjertans
Bror! Vil du öfver-
gifva oss och lämna
oss ensamme ibland
denna onda världenes
barn? - Han försvin-
ner utur min åsyn, och
jag ser honom fara ån
långre imellan de tvän-
ne *Andarne*. - Hvert
tar du vägen, kåra
Bror? - Nu är han
aldeles borta, och jag
ser honom och jag hör
honom ropa til mig
och säga: Var icke
förfärad, utan trösta
Bröderne och säg, at
jag igenkommer med
det stora Jubel-året,
som jag för med mig.
Då skal det skee för-
underliga ting, som
ingen människa får
höra eller förnimma,
utan *Bröderne* och det

Hökarn.

Sadelmakarn.

Andan kommer på
mig. - Vår vän är icke

rena Samfundet. So-
 len skal icke mera ski-
 na på andra, än Vän-
 nerne; och Jerusalems
 Skoniakare skal bliwa
 en allmännelig Biskop
 uti Mesopotamien,
 och skärselden skal
 komma lös och för-
 bränna Mahometaner-
 nes grafvar och för-
 härja deras Riken til
 både vatten och land.
 Rent skola stiernorna
 skina om ljusa dagen
 och täsa med solen
 uti klarhet. Skorpio-
 nen skal nedfalla af
 Himmelen och förtära
 alt hvad lefvande är,
 utom Brödraskapet.
 Och när det är skedd,
 så skal icke mera hvar-
 ken oväder eller rågn
 eller snö, eller folkkin
 eller hagel, eller fruktes-
 nes fördärf, eller dyr
 tid, eller pestilents,
 eller krig, eller blods-
 utgjutelse, (undanta-
 gande ibland det väl-
 lof. Slagtare - Embe-
 tet), eller någon an-
 nan mer olycka gifvas
 til, utan Planeterne
 skola danfa af frögd
 på sina kådior, som
 de hänga fast vid him-
 melen på, och de sko-
 la göra et vålklingan-
 de och vålljudande
 spel, med hvilket al-
 la minnar skola in-
 stämma och sjunga:

*Glädje, frid och
 frögd - -*

hörta, utan jag ser
 honom stå här midt i-
 bland oss. Ja, jag ser
 honom med mina le-
 kamliga ögon här
 ständande uti sin grå
 kapprock. Hans anfig-
 te skiner, som guld
 och silfver. Han up-
 muntrar oss och trö-
 star oss och säger: var
 intet ångsliga. - Nej,
 kära Bror, vi äro in-
 vet ångsliga, eller
 sorgsne, eller rädde,
 eller förfärade, eller
 modfälda, eller be-
 drofvade eller förfag-
 de, utan vi fröjde och
 glåda oss af de stora
 ting, som du utträttar
 ibland oss. Du gör
 våra stumma tungor
 talande, och ingjuter
 frimodighetens öfspo-
 pa i våra klenmodiga
 hjertans fat, så at vi af
 kärlek för dig och för
 Brödraskapet gårn a-
 vilja låta pina och plå-
 ga och martera oss
 och binda qvarnstenar
 om halsen på oss och
 dränka oss 50 samnar
 under sjöbotten. Jag
 ser jorden gapa, sär-
 dig at upfluka oss, men
 du beskyddar oss, och
 sticker dina händer i
 hans gap, och han
 törs icke bita dig. Det-
 ta är dit första Mira-
 kel. Mit hjertas fen-
 ster öppnas, och jag
 ser en stor Åreport
 uprefas - -

Jag föder. - Andan
 säger at Ni icke sko-
 len prophetera, mina
 Bröder, utan prädika.
 Ja, prädika, prädika
 skolen. I skolen prä-
 dika om Brödraskapet
 och om Bröderna. Om
 Bröderna och om
 Vännerna. Om Vän-
 nerne och om deras
 Husfrur. Om deras Hu-
 strur och om deras
 barn. Och I skolen
 prädika och säga dem,
 ar verlden är ond och
 at verlden blir ond
 ända til dess den blir
 god igen. Och verl-
 den blir intet god, förr
 än Samfundet hinner
 utbreda sig, och alla
 onda människor blif-
 va til intet. Detta skal
 ske på den dagen, som
 ingen vet utaf, och
 därför skolen I icke
 profetera derom, utan
 jag säger Eder, at I
 skolen prädika, och
 icke låta sätta et kis
 för edra minnar, utan
 betyga - -

ARISTE

ARISTE ropar utanföre.

Vakt! Stanna här och släpp ingen människa ut. Jag skal först gå in och se efter hur det står til. Om det behöfs, skole vi sedan föra hvar och en uti arrest.

Mad. GRÅSIDA.

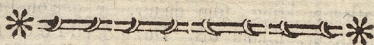
Aj, aj, aj! Vi äro förlorade; Låt oss springa unnan i Trågård. (*De som sitta på bänkarne rusa af förskräckelse ut, dels genom dörren, dels genom fenstret.*)

PHILIP.

Det var Herr Ariste. Jag vil gå ut och tala vid honom.

BEATA.

Jag skyndar mig in i min kammare, ty jag vil icke bli funnen ibland detta folket.

XXIII Scenen.

RÖLLE, SADELMAKARN, HÖKARN.

(*När de bemöda sig at komma ut, falla de omkull uti säckarne.*)

HÖKARN.

Ack, mina hjertans Bröder! hvad skal det nu blifva utaf med oss?

LÅDERBAS.

Ja, min själ om jag det vet.

RÖLLE.

Nu har både mod och Anda öfvergifvit mig. - Ack! jag är så förskräckeligen illa vid. Den som vore hemma ändå! Det går aldrig väl med oss.

LÅ-

LÄDERBAS.

Låt oss repa mod. Vi skola ropa på Samvetsfriheten, Tolerancen och Lagarnes beskydd.

Sista Scenen.

ARISTE, RÖLLE, SADELMAKARN, HÖKARN,
BEATA, PHILIP.

(Sedan Ariste omtalat, huru Fripon nysf blifvit gripen i färska gårningen, då han stulit och tänkt rymma, begynna de något att besinna sig. Han löser dem derpå utur säckarne, och vinner sluteligen med sin angenäma vänlighet så mycket, at de aldeles finna sin ursinnighet. Alisammans tar således et önskeligt slut, äfven för Beata och Philip, hvarest Ariste säger til Spektatörerne:)

Må desfa händelser förblifva blotta dikter!
Må aldrig oförnuft få taga öfverhand,
At nånsin någon Svenik förgåter sina plikter
Mot Himmel, Kung och Fosterland! —
För den, som har förståndet ån,
Må des förlust ock bli den sista;
Och den olycklig nog har varit det at mista,
Må lika lätt få det igen!

COUPLETTER.

HÖKARN.

Mänikor yra alla tider,
Men jag finner det til slut;
Den som varit narr förut,
Kan likväl bli klok omsider.
Der den förnämsta Seeten är,
Som ofs at mänikor vara lär.

SADELMAKARN.

Hem går jag och fyr mit låder;
Det mig ärligt föda skall.

Jag vil blifva wid mit kall:

Andan min var blott er väder.

Den genast därhusvägen går,

Som brys med det han ej förtär.

SLAGTARN.

När jag denna säck betraktar,

Jag min hela dårskap ser,

Svärmeri jag öfverger

Och går åter hem och slagtar.

En hvar må lära det med mig:

Låt folk ej skratta få år dig.

